

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/408
KARAR NO : 2021/485
KARAR TR : 20/09/2021

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında u ranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi kapsamında ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : E.A.
Vekili : Av. Ö.T.
Davalı : Ankara Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı
Vekili : Av. M.Ç.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, 20/04/2020 tarihinde motorlu ta ıt aracıyla trafikte seyir halindeyken kazı çalı maları sonucu olu an çukurdan bahisle meydana gelen maddi hasarlı ve yaralanmalı trafik kazasında yolun bakım ve onarımından sorumlu olan davalı idarenin kusurlu oldu u ileri sürerek maddi zararının tazmin edilmesi istemiyle adli yargı yerinde tazminat davası açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. Ankara Batı 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 22/09/2020 tarihli ve E.2020/151, K.2020/179 sayılı kararı ile, "*davanın idari yargı yerinde tam yargı davası olarak görülmesi gerekti i ve mahkemelerinin görevsiz oldu u de erlendirilerek HMK 114-115/2 maddeleri gere ince davanın dava artı yoklu u nedeniyle usulden reddine*" karar verilmi tir. Bu karar, istinaf edilmeksizin kesinle mi tir.

3. Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

4. **Ankara 17. dare Mahkemesinin 06/04/2021 tarihli ve E.2021/329 sayılı ara kararı** ile, "*dava konusu uyu mazlı in 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun uygulanmasına ili kin bir tazminat davası oldu u, anılan Kanun'un 110. maddesi uyarınca davanın görüm ve çözümünde adli yargı mercilerinin görevli oldu u gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyu mazlık Mahkemesince karar verilmeye kadar ertelenmesine*" karar verilmi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

5. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; "*Kapsam*" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanun'un trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsadı ı ve bu Kanun'un karayollarında uygulanaca ı belirtilmi tir.

6. 2918 sayılı Kanun'un, "*Belediye trafik birimleri, görev ve yetkileri*" başlıklı 10. maddesi öyledir:

"(De i ik: 18/1/1985 - KHK 245/3 md.; Aynen kabul: 28/3/1985 - 3176/3 md.)

Bu Kanunla belediyelere verilen görevler il ve ilçe trafik komisyonları ve mahalli trafik birimleri ile i birli i yapılarak yürütülür.

a) Kurulu

Her belediye ba kanlı ı bünyesinde, hizmet kapasitesi gözönünde tutularak çileri Bakanlı nca tespit edilecek ölçülere ve genel hükümlere göre, belediye trafik ube müdürlü ü, efli i veya memurlu u kurulur.

b) Görev ve yetkiler

1. Yapım ve bakımdan sorumlu oldu u yolları trafik düzeni ve güvenli ini sa layacak durumda bulundurmak,

2. Gerekli görülen kav aklara ve yerlere trafik ı klı i aretleri, i aret levhaları koymak ve yer i aretlemeleri yapmak,

3. Karayolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalı malarda gerekli tedbirleri almak, aldırma ve denetlemek,

4. Karayolunda trafik için tehlike te kil eden engelleri gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek ekilde i aretlemek veya ortadan kaldırmak,

5. Yol yapısı veya i aretleme yetersizli i yüzünden trafik kazalarının vukubuldu u yerlerde, yetkililerce teklif edilen tedbirleri almak,

6. Çocuklar için trafik e itim tesisleri yapmak veya yapılmasını sa lamak,

7. Bu Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle verilen di er görevleri yapmak.

(Ek fıkra: 25/6/1988 - KHK 330/2 md.)"

7. 2918 sayılı Kanun'un, 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesinde u hükme yer verilmi tir:

" leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda

görülmür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğu aili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabilen gibi kazanın vuku olduğu yer mahkemesinde de açılabilir."

8. Aynı Kanun'un Geçici 21. maddesi öyledir:

"Bu Kanununun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek Daire Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz."

B. Yargı Kararları

9. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, u gerekçesi ile anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir:

"... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlılığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğu söylenebilir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyu mazlılığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin askerlikçi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliğini giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu Eridi Üzerindeki Araç Trafiğinden Kaynaklanan Sorumlulukların, Özel Hukuk Alanına Girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. Daire tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir..." (Any. Mah.'nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

10. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 20/09/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

11. Raportör-Hakim Murat UÇUR'un davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

12. Dava; trafik kazası neticesinde meydana gelen zararın, davalının kusuru nedeniyle olu tu undan bahisle tazmini istemiyle açılmı tır.

13. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadı ına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmi bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

14. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tır.

15. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Ankara 17. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile, Ankara Batı 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 22/09/2020 tarihli ve E.2020/151, K.2020/179 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Ankara 17. d. Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile, Ankara Batı 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 22/09/2020 tarihli ve E.2020/151, K.2020/179 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

20/09/2021 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARAR OYU ve OY ÇOKLU ÜYELERİNİN OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Bırol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

darenin kendi kurulu Kanunu'nda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlamak amacıyla yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan dolayı, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karârında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN